

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Владимир Христов Гончев, д.м.

Професионално направление 7.4. „Обществено здраве“, научна специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“
Факултет по обществено здраве и здравни грижи към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас,

член на научно жури, съгласно Заповед № РД - 258/15.09.2022 г. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас

Относно: Участие в Конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве (Здравен мениджмънт и здравен туризъм), Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, обявен в Държавен вестник, бр. 45 от 17.06.2022 г. за нуждите на Катедра „Организация и управление на здравеопазването“, към ФОЗЗГ при Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

В обявения конкурс участва и е допуснат един кандидат:
Главен асистент д-р Албена Дашева Янакиева

Кандидатът е представил всички необходими документи за участие в конкурса, съответстващи на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас.

Кратки биографични и професионални данни за развитието на кандидата

Гл. ас. д-р Албена Дашева Янакиева е родена в гр. Ловеч през 1976 г. Завършила е магистърска степен по специалност Стопанско управление, специализация: Международен бизнес, ДИПЛОМА № 107939/23.06.2009 в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас. През 2016 г. придобива ОНС „Доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност 05.02.21. Организация и управление на производството (по отрасли и подотрасли) с дисертационен труд на тема: „Подобряване управлението в дейността на малкото и средно предприятие чрез прилагане на балансирана система от показатели“.

Професионалната си кариера като преподавател започва през 2013 г. като хоноруван асистент в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. През 2016 г. е назначена като асистент към катедра „Организация и управление на здравеопазването“ и преподава по дисциплини като: Стратегически мениджмънт, Теория на организациите, Финансов мениджмънт на здравеопазването, Контролинг в лечебните заведения, Бизнес модели в здравеопазването и др. През 2018 г. придобива административната длъжност Главен асистент. Работи и в сферата на туристическото обслужване, което рефлектира върху насоката на научните ѝ търсения в областта на здравния туризъм.

Оценка на количествените и качествените показатели

Главен асистент д-р Албена Дашева Янакиева е представила подписан изчерпателен доказателствен материал, съдържащ подробни списъци, справки, резюмета и пълнотекстови копия на научните трудове, сертификати, справки за цитирания, декларации за съавторство. Представените материали съдържат необходимата информация за осъществяване на количествено и качествено оценяване на цялостното ѝ академично развитие. Представените трудове са в областта и проблематиката на конкурса – професионално направление 7.4. Обществено здраве (Здравен мениджмънт и здравен туризъм).

Представен е хабилитационен труд, монография: „Управленски решения за здравен туризъм в период на криза“, както и учебно пособие: „Методи и игрови модели за вземане на управленско решение за предприемачество в здравеопазването (методическо ръководство за здравни мениджъри)“.

Кандидатът изпълнява условията за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в съответствие с чл. 29 от ЗРАСРБ и минимални изисквани точки за академичната длъжност „Доцент“, съгласно ППЗРАСБ в Област 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. Обществено здраве (Здравен мениджмънт и здравен туризъм). В таблица 1 потвърждавам наукометричните стойности, съгласно които гл. ас. д-р Албена Янакиева изпълнява всички условия за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас и минималните изисквани точки:

Таблица 1. Минимални изисквани точки за академична длъжност „Доцент“ в Област 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“ съобразно ППЗРАСРБ. Минимални изисквани точки за академична длъжност „доцент“ в Област 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“ съобразно Правилника за развитие на академичния състав в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

Група от показатели	Доцент, съобразно ЗРАСРБ и ППЗРАСБ	Доцент, съобразно ПРАС в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас	гл асистент д-р Албена Дашева Янакиева
А	50	50	50
В	100	100	100
Г	200	220	628,34
Д	50	60	205
Е		20	55
Общо	400	450	1038,34

Представените научни публикации са общо 24 пълнотекстови публикации, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани научни токове.

От представените за конкурса общо 28 научни труда, в 19 от тях кандидатът е самостоятелен автор (67,9%), в 3 - първи автор (10,7%), в 4 труда (14,3 %) - втори автор и в 2 (7,1 %) – трети автор.

Всички публикувани научни трудове, с които кандидатът участва в конкурса не се припокриват с публикациите, които е представил при защита на дисертационния труд за образователна и научна степен „Доктор“.

Реализирани са 19 участия в конференции, кръгли маси, от които 2 участия в чужбина.

Гл. ас. д-р Албена Янакиева е участвала като член на работен екип в 6 (шест) научно – изследователски проекта, които са финансирани от Университета, от които на 1 (един) е ръководител. Осъществено е и участие в 1 национален и в 1 международен проект.

Основни направления на публикационната активност

Представените трудове на кандидата отговарят по тематика и съдържание в следните основни направления:

1. Изследвания, свързани с развитието, конкурентоспособността и добрите практики в здравния и медицински туризъм.

В 11 публикации и в хабилитационния си труд кандидатът анализира основните тенденции за развитието на здравноориентирания туризъм в сектора на рекреационното дело. Научните изследвания по проблема на управленските решения за здравен туризъм по време на криза представят насоки, подходи и методи за решаване на възникващите проблеми в сферата на медицинско-туристическите услуги. Изследван е потенциалът на област Бургас за развитие на здравен туризъм, както и възможностите за сътрудничество между туристическите и медицинските заведения. Проучванията са насочени към управленските инструменти за създаването на организационна рамка и механизъм за координиране на усилията на отделните заинтересовани страни, с цел постигане на по-ефективни действия на националния и международен пазар за здравни пътувания. Предложени са параметри за оценка ефективността на приложените иновационни технологии в стратегическото управление на здравна организация в туристическия сектор. Очертава се и ролята на екипа от експерти от областта на туризма и здравни специалисти, партниращи си за постигане на синергичен ефект, чрез осъществяването на комплексен здравно-туристически продукт.

2. Организация и управление в здравеопазването (Здравен мениджмънт). Изграждане на стратегически модел за оценка ефективността на организацията (здравна, туристическа).

В 4 публикации и 1 методическо ръководство научно-изследователските проучвания на кандидата се ориентират към разработването, имплементацията и развитието на стратегически модел за оценка на ефективността на организацията - Балансирана Система от Показатели. Засягат се проблеми, свързани с жизнеспособността на организациите в сферата на медицинския туризъм, които понастоящем се намират под кризисния натиск на външната среда. Имплементацията на метода ще подпомогне усъвършенстването на управленската им дейност, изграждането на условия за по-нататъшно развитие и възстановяването им след кризата. Детайлно са представени четирите дименсии: клиенти (пациенти), вътрешни процеси, обучение и развитие на персонала, както и финансовата част на дейността в лечебните заведения. Предложен е алгоритъм и модел за изграждане и внедряване на конкретна Система от балансирани показатели за санаториуми по четирите

класически перспективи, отразени в стратегически карти и осъществени чрез инициативи и мероприятия по показатели за конкурентоспособност на здравно-възстановителните заведения.

3. Стратегическото управление в здравната и туристическата организация - оптимизиране на дейността чрез управление на промяната.

В 5 научни публикации на кандидата се засягат анализи на стратегиите за провеждане на промяна в организацията, в частност: реформа в здравната организация, която може да се извърши след като бъде съзнателно прекъсната връзката на системната инерция. Онагледяват се факторите, влияещи върху сектора на здравеопазване: демографски, политико – правни, технологични, организационни, икономически. Изведени са етапите и конкретните стратегии за провеждане на промяна в здравната организация. Предложени са стратегически фактори за успешна промяна, съобразно човешкия фактор в социалната система. Обособени са мерки за ефективно достигане на стратегическите цели чрез диверсификация на основния туристически продукт - медицински туризъм и неутрализиране на негативните последствия на засегнатите от COVID - 19. Обособени са ефектите от апликацията на моделът Кайзен в организациите в сферата на рекреационното дело. Анализирани са груповата съпротива и значимата роля на екипа при имплементациите на промяната.

4. Управление на кризата (Кризисен мениджмънт) в организациите (в контекста на здравните организации).

В научно-изследователските търсения на кандидата, отразени в 2 публикации, се засягат въпроси за кризисния мениджмънт в здравно-възстановителна организация, основните аспекти на кризисния процес и фазите му. Представен е Алгоритъм за изграждане на кризисен сценарий и кризисен план в рекреационна организация. Извежда се обобщена научна трактовка за кризисния мениджмънт, способстващ за внедряване на съответни управленски методи, спомагащи за съхраняване конкурентоспособността на организациите със здравно-възстановителен характер. Представя се анализ на кризисната готовност на здравните центрове за профилактика и способността им да предлагат здравно-възстановителна услуга на населението при кризисни ситуации. Предложени са конкретни подходи, прийоми и практики за стабилизиране на организацията чрез оптимални управленски решения за преодоляването на кризата.

5. Управление на човешките ресурси в организациите (в контекста на здравните организации).

В тази област кандидатът има 3 публикации, разглеждащи мотивационния процес, видовете системи за мотивация и практиките за мотивация на персонала по време на кризата, причинена от COVID-19. Предлагат се конкретни мерки и основни насоки за подкрепа от страна на ръководството за конкретни действия, които ще осигурят на служителите необходимите мотивиращи сили за справяне с кризата. Разглежда се първостепенната роля на обучението и квалификационното усъвършенстване на медицинските кадри в системата на здравеопазването като основен акцент в стратегията на Световната здравна организация и в Националната здравна стратегия 2021-2030, Приоритет 5 - Човешки ресурси. Представят се стратегическите показатели за оценка, касаещи перспективата „Обучение и развитие“ от Балансираната система от показатели на здравната организация. Прави се анализ на конкретни обучителни практики и фази на обучителни програми. Анализирани са ефектите на Бърнаут синдрома при здравните специалисти и неговата профилактика. Представени са психологическите фактори в медицинската

ергономия, които влияят върху работещите медицински специалисти, свързани с ежедневиия стрес и психоемоционално напрежение, както и възможността за преждевременно и бързо неутрализиране на тяхното негативно въздействие.

6. Процесът на бюджетиране като централен стратегически управленски инструмент).

Приносен научно-приложен характер имат няколко публикации, свързани с бюджетирането като съществен елемент в управленския цикъл на всяка една организация, чиято крайна цел е получаването на печалба, осигуряваща растеж. Изследва се ефективното прогнозиране и контрол на финансово - отчетната дейност, които обезпечават финансовата реализация на стратегията.

Преподавателска дейност

Като главен асистент д-р Албена Дашева Янакиева през последните четири учебни години, при норматив 360 ч. (до уч. 2020-2021 г.) и 400 ч. (от уч. 2021-2022 г.) в Университет "Проф. д-р Ас. Златаров" - Бургас, има учебна натовареност средно 515,8 учебни часа на година. Участва в преподаването на 19 дисциплини и е съавтор на 30 учебни програми. Активна е дейността ѝ, свързана с работа със студенти. Тютор е на 2 специалности и участва като научен ръководител и консултант на студенти от специалност „Здравен мениджмънт“ в студентски конференции и научни сесии.

Справката за учебната натовареност покрива изискванията на ПРАС на Университет "Проф. д-р Ас. Златаров" - Бургас.

Заключение

Разглеждането на материалите по конкурса за заемане на академична длъжност „Доцент“ на главен асистент д-р Албена Дашева Янакиева показва, че са покрити в количествено и в качествено отношение нормативните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитието на академичния състав в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. Кандидатът представя достатъчни по обем научни трудове, в които има оригинални научни и приложни приноси.

В заключение, давам положителна оценка на дейността на главен асистент д-р Албена Дашева Янакиева и ГЛАСУВАМ ПОЛОЖИТЕЛНО, като предлагам на членовете на научното жури да гласуват също положително за нейния избор за академична длъжност „Доцент“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве (Здравен мениджмънт и здравен туризъм), във факултет Обществено здраве и здравни грижи на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

02.11.2022 г.
гр. Бургас

Подпис:

проф. д-р Владимир Христов Дончев, д.м.